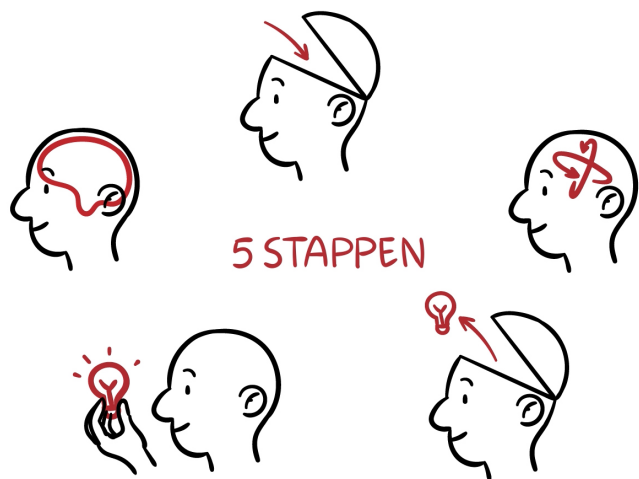

Handreiking voor het didactisch inzetten van video

Video en leerprocessen

Video kan in allerlei vormen de leeromgeving verrijken en daarmee van toegevoegde waarde zijn in een leerproces. Het gebruik van video kan voordelen hebben voor de student en voor jou als docent, mits je over de inzet van video goed hebt nagedacht. Het lectoraat Teaching, Learning & Technology doet onderzoek naar effectieve didactische inzet van video.

Flipping the classroom

Video is meer dan alleen een filmpje, er bestaan vele vormen van beeld en geluid die je kunt inzetten en waarvoor we de term video gebruiken. De meest voor de hand liggende didactische toepassing van video is het aanbieden van instructie via video, zodat die instructie buiten de lestijd bekeken kan worden door de student. Daarmee verleng je de onderwijstijd en komt er lestijd vrij om iets anders te doen dan alleen instructie geven. Het verplaatsen van instructie naar de eigen tijd van de student en de verwerking naar de lestijd wordt ook wel 'flipping the classroom' genoemd.

Stappen in het leerproces

Het aanbieden van instructie via video is één manier om video te gebruiken. Je kunt video ook op andere momenten en met een ander doel in het leerproces inzetten. Enkele mogelijkheden worden hier gepresenteerd aan de hand van de stappen in het leerproces. In het beroepsonderwijs moet het leerproces leiden tot kennis die iemand kan toepassen bij het uitvoeren van beroepstaken, en daarin kunnen vijf stappen worden onderscheiden. Per stap wordt aangegeven welke rol video kan spelen.

Op de website van het lectoraat Teaching, Learning & Technology vind je meer informatie over het onderzoek naar de didactische inzet van video: inholland.nl/tlt

Bekijk via deze link een animatie over dit onderwerp: youtu.be/la7SEGHCxpc

Stap 1: voorkennis activeren

Het leerproces start met het stimuleren van de interesse en richten van de aandacht van de student op het onderwerp, met als doel om de aanwezige voorkennis te activeren. Video kun je inzetten ter inspiratie en om de voorkennis van de student te activeren door bijvoorbeeld iemand uit de praktijk aan het woord te laten, of door een professional in actie te laten zien. Je kunt deze video in de les gebruiken of voorafgaand aan de les laten bekijken ter voorbereiding op die les.

Stap 2: actieve kennisverwerving

Na activering van de voorkennis wordt nieuwe kennis aangeboden. Die nieuwe kennis moet actief verworven worden door de student en dat vraagt veel van het werkgeheugen. Deze nieuwe kennis en instructie voor leertaken kan via video aangeboden worden, maar dan moet je wel nadenken over de vorm die je kiest en hoe je de actieve verwerving van kennis door de student kunt stimuleren en ondersteunen.

Stap 3: effectieve kennisverwerking

Actief verwerven van nieuwe kennis betekent nog niet dat die nieuwe kennis daadwerkelijk wordt begrepen. Daarvoor moet die nieuwe kennis verbonden worden aan aanwezige voorkennis, zodat de nieuwe kennis betekenis krijgt voor de student. Het verwerken van kennis moet je ondersteunen en daarbij kun je ook video inzetten. Dat kan door het aanbieden van voorbeelden waarin die kennis in de praktijk een belangrijke rol speelt. Ook kun je korte kennisclips inzetten waarin lastige begrippen nader worden toegelicht. Studenten kunnen die kennisclips naar behoefte meermaals bekijken.

Stap 4: kennis productief maken

Iets echt begrijpen is een voorwaarde om nieuwe kennis te kunnen toepassen bij het uitvoeren van beroepstaken. Het toepassen

van kennis gaat echter niet vanzelf, ook dat moet geleerd en geoefend worden. Video kun je gebruiken om toepassing van kennis te laten zien aan de student, bijvoorbeeld door een professional te tonen die laat zien hoe bepaalde kennis in de praktijk wordt gebruikt en die daarover ook iets vertelt. Op die manier kun je met video een bepaalde handeling stap-voor-stap demonstreren.

Stap 5: reflectie op leeropbrengsten

Door te reflecteren op verworven inzichten en op ervaringen met het toepassen van nieuwe kennis wordt de student zich bewust van de opbrengst van het leerproces, en dat verdiept het inzicht. Video kun je gebruiken als aanleiding voor reflectie door een casus te presenteren die een andere situatie laat zien waarin dezelfde kennis van toepassing is. Ook kan video de vorm zijn waarin de student zelf de toepassing van verworven kennis laat zien als bewijs in het kader van een beoordeling.

Video didactisch inbedden

Video kun je dus op verschillende momenten in een leerproces inzetten om een bepaald doel te bereiken. Video effectief didactisch inzetten vereist dat je goed nadenkt over welke activiteiten in een leerproces je wilt ondersteunen en wat je met de inzet van video wilt bereiken. Video staat nooit op zichzelf, want de inzet moet altijd verbonden worden met de andere activiteiten die in de les en buiten de les plaatsvinden.

Kortom, als je video effectief wilt inzetten in je onderwijs, dan helpt het als je daarbij didactische ondersteuning krijgt. Die ondersteuning wordt geboden door onderwijskundigen in de hogeschool, en eventueel door het lectoraat Teaching, Learning & Technology. Inholland kent eveneens een Community of Practice voor video en de docenten die zich daarbij hebben aangesloten delen kennis en ervaringen over de didactische inzet van video in het onderwijs.